

Ivica ČATIĆ

Evandjelje po Marku – prvi dio (1,1-3,6). Uvodna pitanja i komentari

– Kršćanska sadašnjost, Biblica 25,
Komentari: 3, Zagreb, 2022. 250 str.

Na hrvatskom govornom području ne poznajemo mnoge komentare biblijskih knjiga, bilo Staroga bilo Novoga zavjeta. To uvelike otežava proučavanje i razumijevanje biblijskih tekstova. Osobito nas to opterećuje kada su u pitanju evanđelja jer su ona temelj na kojem počiva cjelokupni nauk Katoličke Crkve ako su ona vjerodostojno svjedočanstvo o životu i djelovanju Isusa iz Nazareta. Upravo taj nedostatak adekvatnih biblijskih komentara evanđeoskih tekstova prepoznao je Ivica Čatić, čiji komentar Markova evanđelja želimo поближе promotriti u našem kratkome prikazu, te je nastojao unijeti svježinu u proučavanje evanđelja i njegovih temeljnih teoloških poruka.

Komentar Markova evanđelja, doduše, ne potpun, ali njegov važan dio: Mk 1, 1 – 3, 6, iznio je na svjetlo dana hrvatski bibličar Ivica Čatić. Taj komentar uistinu je osvježeno na hrvatskoj teološkoj, a još više hrvatskoj biblijskoj sceni. Naime vještim balansiranjem među trima razinama komentiranja teksta autor se uistinu prikazuje kao vrstan poznavatelj Evanđelja po Marku. Tri razine komentara jesu sljedeće. Prva je egzegetska analiza pojedinih riječi i strukturnih

elemenata na koje nailazimo u Markovu evanđelju. Autoru je stalo do toga da pojasni izraze i temeljne strukturne elemente jedne evanđeoske perikope koju analizira. Potom, na drugoj razini komentiranja, autor iznosi neke teološki važne i relevantne aspekte samoga teksta kako bi zatim, na trećoj razini komentiranja, na temelju iznašaća egzegetsko-teološke analize iznio neke konkretne pastoralno-duhovne smjernice za život vjernika koji se susreće s tekstom Evanđelja po Marku. Na taj način autor pokazuje kako je sposoban evanđeoski tekst analizirati na egzegetsko-teološkoj razini, ali ga i aktualizirati za život vjernika svoga vremena.

Komentar prethode uvodne napomene o porijeklu i nastanku Markova evanđelja te prikaz strukture Evanđelja po Marku. U svome komentaru, i u uvodnim napomenama i poslije u komentiranju evanđelja, autor se služi relevantnom literaturom na stranom i hrvatskom jeziku te to čini na uistinu poman način.

Ono što također treba naglasiti jest da je autoru prije svega stalo prikazati evanđelje kao tekst koji nije informativnoga karaktera, nego kao tekst koji je formativne naravi. (str. 31.) Jer, kako će sam reći u uvodnim napomenama: »Evanđelje ne služi ničemu! Jer ono se ne može upotrijebiti, instrumentalizirati.« (str. 31.) U ophođenju s evanđeljem dakle nema mjesta instrumentalizaciji bilo koje vrste. Prvi kršćani evanđelju su upravo i pristupali kao knjizi koja je živi tekst jer su po njemu

morali živjeti. (str. 31.) Iz toga razloga, kako i rekosmo, autoru je na srcu napisati komentar koji ne će biti tek znanstvena analiza Evanđelja po Marku, nego i analiza teksta u perspektivi življene vjere u krilu crkvene zajednice. (str. 26–31.)

U svome vrlo jasnome i preciznome stilu pisanja autor se prije svega služi sinkronijskim pristupom biblijskom tekstu. Opredjeljuje se na taj način za trend koji u posljednje vrijeme prevladava u biblijskoj egzegezi, a to je tzv. narativna analiza biblijskih tekstova. Iz toga je razloga taj komentar uistinu prikaz narativne

teologije Evanđelja po Marku. Poznati francuski bibličar Jean Noël Aletti reći će i kako su evanđelja prikaz narativne teologije jer se naracijom prenosi teološka istina o osobi Isusa Krista.

Iz svega navedenoga možemo uistinu pohvaliti trud autora te njegovu dugogodišnju i pomnu analizu Evanđelja po Marku te se nadati kako će u skorije vrijeme tomu, prvomu dijelu Markova evanđelja biti pridruženi i drugi dijelovi te ćemo time na hrvatskom govornom području imati prvi cjelovit komentar Markova evanđelja.

Ivan Benaković